

Saksgang		
Utvalg/Styre	Møtedato	Saksnr
Formannskap	23.04.2014	007/14
Kommunestyre	24.04.2014	021/14

Forespørsel fra Værøy Fryselager om leie av kommunens dypvannskai - innkreving av kai- og anløpsavgift

Vedlegg:

Saksopplysninger:

Værøy kommunestyre vedtok i sak 062/11 priser og vilkår for bruk av havner i Værøy kommune. I saken ble det også gjort vedtak om varevederlag for gods som skipes ut eller tas i land over kommunens kai. I forbindelse med utarbeidingen av saken «Priser og vilkår for bruk av havner og kaier i Værøy kommune» kom det inn en merknad fra høringsinstansene.

Værøy Fryselager v/styrets leder uttaler bland annet at Fartøy som anløper Værøy Havn har bruk for en rekke tjenester som blant annet ferskvann og avfallshåndtering ved kommunens kaier. Videre påpekes det at de foreslåtte avgiftene foreslås innført på bakgrunn av avgifts regimer som er etablert i større havner med egne selskap som drifter infrastrukturen i havnen. Styret i Værøy Fryselager påpeker at man fort vil komme opp i en situasjon hvor kostnaden knyttet til drift av infrastruktur og innkreving overstiger inntektene kommunen vil kunne oppnå.

I Værøy kommune er det i dag to kommunale kaier, dypvannskaia ved Værøy Fryselager og flytekaia ved fergeleiet. Det er også to kaier som har ISPS godkjenning, den ene er kaia ved fryselagret som eies av kommunen, den andre kaia er den gamle dampskipskaia som i dag er i privat eie.

I 2003 kom det pålegg om havnesikring og ISPS godkjenning av havner som har anløp av fartøy som skal til, eller kommer fra, utlandet. Havnesikringsforskriften har i §29 et omstendelig beskrivelse av "Sikringsprogrammer". Her stilles det krav om at en havneterminal som samhandler med en vareprodusent, fabrikk eller lignende i praksis skal avkreve et "Sikringsprogram".

Gjennomføring av ISPS godkjenningen er ikke dokumentert i kommunenes arkiver. Redegjørelsen i dette avsnittet baserer seg på informasjon fra styreleder i Værøy Fryseler. Teknisk etat v/Teknisk sjef igangsatte arbeidene med å få havnen og kaianleggene godkjent etter ISPS- standarden. Kostnadene knyttet til havne- og kaisikring beløp seg til om lag 400 000 kroner. Saken om ISPS sikring ble ikke forelagt Formannskapet eller Kommunestyret. Det ble ikke utarbeidet sak til Kommunestyret som sikret at de nødvendige investeringene fikk budsjettmessig dekning. På grunn av manglende budsjettmessig dekning kunne ikke Værøy kommune v/Teknisk etat gjøre opp fakturaene som kom etter at arbeidene var gjennomført. Daværende daglig leder i Værøy Fryseler gikk da i forhandlinger med Værøy kommune som sikret at Værøy Fryseler vederlagsfritt fikk disponere den kommunale kaian mot at fryseleret dekket kostnadene med havne-/kaisikring og innføring av ISPS-systemet.

I følge styreleder for Værøy Fryseler har fryseleret påtatt seg kostnader knyttet til utbedringer og vedlikehold, utover de forannevnte kostnadene til havn- og kaisikring. Dette er oppgaver knyttet til fending, pullerter, ledere, kaibelysning og utearealer. Styreleder antyder at kostnadene beløp seg til om lag 700 000.

ISPS sertifiseringen er et omfattende system som årlig må re sertifiseres, årlige kostnader beløp seg til om lag 100 000. Driften og vedlikeholdet av ISPS systemene ivaretas i dag av Værøy Fryseler, ISPS funksjonene ivaretas av de ansatte ved Værøy Fryseler samtidig som lasteskip ekspederes.

Forespørsel fra Værøy fryseler om fortsatt leie av kommunens dypvannskai.

Værøy Fryseler v/styreleder har henvendt seg til kommunen med forespørsel om fortsatt leie av kommunens kai. Det er muntlig gitt et tilbud om å betale en årlig leie på 150 000 kroner, og at fryseleret påtar seg kostnadene knyttet til ordinær drift og vedlikehold av kaian, samt kostnader knyttet til ISPS.

Erfaringer etter to års drift:

Værøy kommune krever i dag inn anløpsavgift fra fartøy som er avgiftspliktig i henhold til de vedtatte priser og vilkår. For å registrere anløpene og skaffe underlag for fakturering, er det inngått avtale med Bodø havn som registrerer og fremskaffer opplysninger som er nødvendig for å kunne fakturere skip som anløper.

Kommunens administrasjon har fått en del henvendelser fra rederi som anløper hvor det hevdes at kostnadene for å anløpe Værøy havn er høyere enn sammenlignbare havner.

I 2013 utgjør innbetalt kai/havneavgift kr 472 726 og mva.kompensasjon kr 37 410. Kaiavgiften for dypvannskaian og flytebryggen utgjør i 2013 ca 130 000. Kommunen betaler til Bodø havn kr 83 925 for registrering og fremskaffing av fakturainformasjon.

Avskrivninger på investeringer beløper seg til 540 000 kroner. Kostnader knyttet til drift, vedlikehold og administrasjon beløper seg til ca kr 159 000.

Kommunen har i 2013 kostnader på ca 270 000 kroner som ikke dekkes inn av avgifter.

Innkrevning av varevederlag for dypvannskaie ved Værøy fryselager er ikke kommet i gang. Dette har sammenheng med den gamle leieavtale mellom Værøy kommune og Værøy Fryselager. Avtalen har som nevnt gitt fryselageret rett til å benytte kaien vederlagsfritt som kompensasjon for kostnader til utbedringer og vedlikehold som er bekostet av fryselageret. Den nevnte avtalen utløp i 2012.

Basert på opplysninger fra Værøy fryselager tas det om lag 35 000 tonn fisk over kaien. Med en pris på kr 7,50 per tonn vil dette gi kommunen en inntekt på ca 260 000 i varevederlag per år. Det er for øvrig lite gods som tas over den kommunale kaien.

Vurdering:

Det er på det rene at Værøy kommune ikke har etablert de tjenestene man må kunne forvente å finne i havner som krever inn avgifter. Dersom kommunen skal etablere systemer for vann, sanitær og renovasjon i tilknytning til kommunens kaier vil dette måtte medføre investeringer i anlegg og driftskostnader i form av økt bemanning. Frem til i dag har næringsaktørene som har virksomhet i havnen selv stått for tilbudet om vann, sanitær og mottak av avfall fra fartøy som har anløpt.

Generelt avsettes det små resurser i kommunens årsbudsjett til vedlikehold av kommunale bygninger og anlegg, dette resulterer i at man får en akumulering av vedlikeholdsetterslep på kommunale eiendommer, dette gjelder også de kommunale kaiene. Værøy kommune har også kostnader knyttet til beredskap i Værøys havn- og sjøområde. Bortsett fra et lite uhell med utslipp av olje i Sørlandsvågen er kostnader som per i dag har påløpt, kostnader knyttet til kurs/opplæring av beredskapspersonell.

ISPS sertifiseringen er et omfattende system som årlig må re sertifiseres, årlige kostnader beløper seg til om lag 100 000. Driften og vedlikeholdet av ISPS systemene ivaretas i dag av Værøy Fryselager, ISPS funksjonene ivaretas av de ansatte ved Værøy Fryselager samtidig som lasteskip ekspederes. Ved kommunal overtakelse av ansvaret for ISPS funksjonene må kommunen etablere en kommunal tjeneste som tar seg av både ISPS driften og funksjonene knyttet til sikkerheten på kaiområdene, alternativt kan kommunen kjøpe disse tjenestene fra fryselageret eller andre som måtte kunne levere disse tjenestene. Kostnader knyttet til ISPS skal finansieres ved at fartøy som anløper ISPS-kaiene ilegges et eget ISPS- gebyr.

Staten og Værøy kommune har de siste årene stått for store investeringer i havnen. Samfunnets investeringer har ført til at næringslivet også har foretatt investeringer

som både har økt kapasiteten ved anleggene og økt produktutviklingen hos næringsaktørene. Den positive utviklingen har også ført til at Værøy er en av de kommunene i Nordland som har hatt størst prosentvis økning i folketallet de siste årene. Økning i innbyggertall gir økte inntekter til kommunen i form av økte skatteinntekter og innbyggertilskudd. Ser man økningen i kommunens inntekter over statsbudsjettet i sammenheng med kostnadene knyttet til utvikling og drift av havnen må man kunne si at kommunens utgifter er utgifter til inntekts ervervelse.

En reduksjon i inntektene vil innvirke på næringslivets lønnsomhet. Økt lønnsomhet må man anta fører til økt investeringsvilje og økning i antallet arbeidsplasser.

Fra næringslivets side er det signalisert at men ser for seg at investeringen i nyanlegg som gir nye arbeidsplasser også vil fortsette i årene fremover. En forutsetning for dette er at man gjennomfører tiltak som gir sikrere innseilingsforhold til havnene på Værøy. I den anledning vil Værøy kommune måtte påta seg kostnader til utredninger og planarbeid.

Konklusjon:

Kommunestyret må ta stilling til om det er ønskelig at Værøy Fryselager får leie den kommunale kaien. I tillegg bør kommunestyret ta stilling til hvorvidt man ønsker å redusere kostnadene for anløp, enten ved å redusere kai-/anløpsavgift.

Dersom man velger å inngå en leieavtale med Værøy Fryselager vil kommunens inntekter fra kaiavgifter bli redusert med ca 100 000 kroner per år. En leiepris på 150 000 kroner vil føre til at kommunen vil få inn ca 50 000 kroner som varevederlag, potensialet er som tidligere nevnt ca 260 000. På den andre side vil kommunen da slippe kostnader til drift og vedlikehold av dypvannskaiaen.

Kommunestyret må også ta stilling til hvor vidt man ønsker at ISPS ansvaret fortsatt skal ivaretas av Værøy Fryselager. Dersom man velger å la fryselageret stå for fortsatt drift av ISPS systemet vil dette innebære at man bør forutsette at kommunen ikke skal påføres kostnader som følger av ISPS godkjenningen.

Rådmannens innstilling:

Saken legges frem uten innstilling

23.04.2014 FORMANNSKAP

Medlem av formannskapet Steinar Torstensen (Ap) la frem følgende forslag til vedtak: Behandlingen av saken utsettes inntil administrasjonen kan legge frem dokumentasjon på inntekter og utgifter.

Forslaget ble vedtatt 4 mot 1 stamme

FS-007/14 Vedtak:

Behandlingen av saken utsettes inntil administrasjonen kan legge frem dokumentasjon på inntekter og utgifter